

Harmoniky Suzuki

V tomto článku najdete rady pro začínající hráče o tom, jak na harmoniku hrát a také jak se o ni starat.

Držení harmoniky

Držte harmoniku tak, že čísla jsou na horní straně harmoniky, podle obrázku 1. Je dobré, pokud vaše levá ruka zakrývá větší část nástroje než pravá ruka, zvyknete si tak na pozici rukou při hře vibrato efektů.

Hra

Existují dva způsoby, jak zahrát na harmoniku jeden tón.

• Styl pískání

Nastavte svoje ústa tak, jako byste chtěli pískat a vzniklý kruhový otvor pečlivě umístěte na požadovaný otvor na harmonice. Při tomto způsobu se posunují ústa na požadované pozice a harmonika zůstává v přibližně stabilní pozici.

• Styl s pomocí jazyka

Umístěte svoje ústa na harmoniku tak, že zakrývají 4 sousední otvory. Pak jazykem zakryjte levé tři otvory tak, aby čtvrtý otvor zůstal otevřený (ten zcela vpravo). V tomto způsobu pohybujte harmonikou zleva doprava a naopak, ústa a jazyk zůstávají ve stabilní pozici.

Pozice tónů a jejich vztah

Na harmoniku se hraje tak, že vyfukujete a nasáváte vzduch přes různé otvory.

Následující tabulka zobrazuje pozici tónů u základní diatonické 10kanálkové harmoniky v ladění C.

výdech	↑	C	E	G	C	E	G	C	E	G	C	
		C	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
vdech	↓	D	G	B	D	F	A	B	D	F	A	

Následující tabulka zobrazuje pozici tónů u základní chromatické 12kanálkové harmoniky v ladění C.

výdech	↑	C	E	G	C	C	E	G	C	C	E	G	C	Nestisknuto	
vdech		D	F	A	B	D	F	A	B	D	F	A	B		
		C	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
výdech	↓	C [#] D ^b	E [#] F	G [#] A ^b	C [#] D ^b	C [#] D ^b	E [#] F	G [#] A ^b	C [#] D ^b	C [#] D ^b	E [#] F	G [#] A ^b	C [#] D ^b	Stisknuto	
vdech		D [#] E ^b	F [#] G ^b	A [#] B ^b	B [#] C	D [#] E ^b	F [#] G ^b	A [#] B ^b	B [#] C	D [#] E ^b	F [#] G ^b	A [#] B ^b	B [#] C		

Následující tabulka zobrazuje pozici tónů u základní tremolo 24kanálkové harmoniky v ladění C.

↑	G		C		E		G		C		E		G		C		E							
C	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
↓		D		F		A		B		D		F		A		B		D		F		A		B

Můžete si také povšimnout, že kromě hry jednotlivých tónů je možné hrát i více tónů současně (akordy). Například, pokud hráč zahrane na otvory 1, 2, 3 (číslo 4 je také možné), budou znít tóny C, E, G (C) neboli C dur akord. Pomocí této metody můžete v různých pozicích díky výdechu i vdechu zahrát patterny pro rock, blue i jiné žánry.

Speciální efekty

Špičkoví hráči na harmoniku používají různé efekty, jako jsou vibrato nebo ohýbání tónu pro zdůraznění výrazu své hry v blues, rocku nebo country. Není těžké se je naučit a je velmi zábavné s nimi experimentovat.

• Vibrato

Spojte ruce tak, jako na obrázku 2 a hrajte stále znějící tón a během hry otvírejte a zavírejte prsty. Brzy poznáte, jak pohyb prstů a jeho rychlost ovlivňuje vytvářený efekt vibrato. Díky zkoušení byste měli být schopni vytvářet efekty vibrata s minimem námahy.

• Overblow (přefouknutí)

Tato metoda změní tón tím, že přefoukne jeho ladění. Například MR-300 Overdrive nebo MR-350V jsou modely speciálně vytvořené na usnadnění techniky přefouknutí. Dbejte však na to, aby byla harmonika dobře zahřátá, a také abyste ji nepřefoukli moc, mohlo by dojít například k poškození jazýčků.

• Ohýbání tónů

Tento efekt mění (rozladí) ladění a pak jej vrací zpět. Je vytvářen změnou pozice jazyka, pozice úst a změnou (snížením) tlaku dechu. S trochou cvičení budete brzy schopni ohýbat tóny a zdokonalovat tuto techniku.

Jak se o harmoniku starat

Zde je uvedeno několik rad týkajících se základní údržby – použití oleje, rozebrání nástroje či jeho důkladné umytí.

Použití oleje Suzuki SHO-01 pro chromatickou harmoniku (verze 1)

Olej napomáhá plynulému chodu slidu chromatické harmoniky.

Doporučujeme jej aplikovat na slide ještě před hrou.

Aplikujte jednu kapku oleje na slide a několikrát slide stiskněte pro rovnoměrné rozprostření oleje po jeho povrchu.

Použití oleje Suzuki SHO-01 pro chromatickou harmoniku (verze 2)

Pro demontáž potřebujete křížový šroubovák. Nejlépe například ze sady pro opravu a údržbu harmonik Suzuki HRT-01. Odšroubujte šrouby držící náustek a slide a opatrně je z nástroje sejměte. Pokud na slidu došlo k nakupení nečistot, je lepší jej ještě před aplikací oleje nejprve omýt. Aplikujte kapku oleje na obě strany slidu a olej rovnoměrně rozetřete. Dejte pozor, abyste nepoužili nadměrnou sílu, protože je slide poměrně tenký. Při umístění slidu zpět na nástroj dbejte na to, aby pružinka byla umístěna přesně na malý otvor (na videu označeno červeně). Zašroubujte šrouby zpět a dotáhněte je (není třeba je dotahovat příliš silně). Zkontrolujte plynulý a bezproblémový chod slidu.

Jak rozebrat Suzuki chromatickou harmoniku

Na videu je zobrazen model Sirius S-48, ale postup je platný pro všechny modely Suzuki Sirius, SCX a Gregoire Maret. Pro demontáž potřebujete křížový šroubovák. Nejlépe například ze sady pro opravu a údržbu harmonik Suzuki HRT-01. Odšroubujte šrouby držící náustek a slide a opatrně je z nástroje sejměte. Odšroubujte šrouby držící horní a spodní kryt, oba sejměte a sejměte i podpůrné konzole. Poté odšroubujte šrouby držící plátky a oba plátky sejměte. Vyndejte také pružinu slidu.

Jak omýt tělo harmoniky

Po výše popsané demontáži harmoniky vám zůstane samotné tělo nástroje. To namočte do vody teplé 30 až 40 stupňů celsia a nechte jej cca 10 minut odmočit. Poté jemně očistěte tělo harmoniky pomocí zubního kartáčku. Tím by mělo dojít k odstranění většiny nečistot. Pokud jsou nahromaděné nečistoty odolnější, pak je můžete umýt pomocí neutrálního čistícího prostředku. Pomocí prodlouženého kartáčku očistěte kanálky. Dobře omyjte zbytky nečistot a čistícího prostředku z těla nástroje. Poté tělo lehce otřete a nechte jej dobře oschnout.

Jak omýt kovové kryty harmoniky

Po výše popsané demontáži harmoniky máte stranou kovové kryty (horní a spodní). Ty namočte do vody teplé 30 až 40 stupňů celsia a nechte je cca 10 minut odmočit. Poté je jemně očistěte pomocí zubního kartáčku z obou stran. Tím by mělo dojít k odstranění většiny nečistot. Pokud jsou nahromaděné nečistoty odolnější, pak je můžete umýt pomocí neutrálního čistícího prostředku. Dobře kryty opláchněte. Poté je lehce otřete a nechte je dobře oschnout.

Jak omýt náustek a slide harmoniky

Po výše popsané demontáži harmoniky máte stranou také kovový náustek a slide. Ty namočte do vody teplé 30 až 40 stupňů celsia a nechte je cca 10 minut odmočit. Poté je jemně očistěte pomocí zubního kartáčku z obou stran. Tím by mělo dojít k odstranění většiny nečistot. Pokud jsou nahromaděné nečistoty odolnější, pak je můžete umýt pomocí neutrálního čistícího prostředku. Pomocí prodlouženého kartáčku očistěte kanálky. Protože je slide poměrně tenký, dbejte na to, abyste nepoužívali příliš velkou sílu při jeho čištění. Dobře náustek i slide opláchněte. Poté je lehce otřete a nechte je dobře oschnout.

Jak připevnit pružinu slidu k tělu harmoniky

Delší konec zasuňte do otvoru v přední části těla, kde bude uchycen slide. Očko navlékněte na trn a kratší konec pak ohněte a zatlačte do dutiny v těle podle videa.

Jak vyměnit prachovku

Pokud došlo k poškození nebo opotřebení prachovky, vyměňte ji za novou. Pro výměnu budete potřebovat náhradní sadu prachovek Suzuki CHV-01. Přiložením sady na plátek se ujistěte, že vyberete správnou prachovku, kterou je nutné vyměnit. Původní prachovku k výměně z plátku odstraňte a pečlivě odstraňte i veškeré její zbytky. Odtrhněte ze sady novou prachovku pro výměnu. Horní strana prachovky je potažená plastovým filmem. Pro jeho

přilepení použijte lepidlo s tlakovou a pružnou adhezí (např. Cemedine Super X). Naneste trochu lepidla na špičku prachovky. Pak ji položte přes slot jazýčku a ujistěte se, že jej zcela překrývá a přitlačte jej.

Výměna šroubů náustku a silikonových trubiček

Pokud je třeba vyměnit šrouby náustku, dejte pozor na to, abyste vyměnili také silikonové trubičky, které jsou na šrouby navlečené z vnitřní strany. Strana náustku u slidu je označena mírnou prohlubní. Šrouby poté opět pevně dotáhněte.

Jak smontovat chromatickou harmoniku dohromady

Na videu je zobrazen model Sirius S-48, ale postup je platný pro všechny modely Suzuki Sirius, SCX a Gregoire Maret. Nejprve připevněte plátky s jazýčky k tělu nástroje. Dejte pozor, abyste je uchytili ve správné pozici pro hluboké a vysoké tóny. Hluboké tóny vytvářejí delší jazýčky, vysoké tóny pak jazýčky krátké. Nejprve dočasně uchyťte všechny šroubky. Pak je postupně všechny dotáhněte pevně. Na tělo uchyťte podpůrné konzole a kryty. Uchyťte je pomocí šroubu s matkou. Nejprve dočasně uchyťte oba šroubky. Pak je oba dotáhněte pevně. Pak na tělo nasadte slide tak, aby konec pružiny zapadl do malého tvaru na slidu (označeno červeně ve videu). Přikryjte ho náustkem a uchyťte dvěma šrouby. Ty nejprve oba lehce dotáhněte, poté je dotáhněte pevně (není třeba je zbytečně silně přetáhnout). Poté zkontrolujte plynulý a bezchybný chod slidu. A máte hotovo!

VAROVÁNÍ

Dodržujte níže uvedené pokyny, abyste ochránili váš nástroj a zajistili jeho dlouhou životnost.

- **Opotřebení plátků.**

Naše plátky patří mezi nejsilnější a nejodolnější plátky v oboru. Suzuki nabízí jednu z nejdelších záručních lhůt na světě díky naší prvotřídní technologii výroby plátků. Pokud dojde k poklesu kvality zvuku (jeho rozladění) jedná se nejspíše o opotřebení materiálu plátků. V tomto případě doporučujeme plátky vyměnit. Výrobce ani prodejce není zodpovědný za škody způsobené opotřebením plátků. Záruka se proto na opotřebení plátků nevztahuje, jedná se o přirozený proces. Životnost nástroje nemusí odpovídat záruční době, je závislá na jejím správném používání a na údržbě.

- **Před hrou.**

Umyjte si ruce a vypláchněte si ústa. Pokud byla harmonika před hrou ve studeném prostředí, doporučujeme ji nejprve zahřát, jinak by mohlo dojít k poškození plátků.

- **Hraní.**

Do harmoniky nefoukejte příliš silně, mohlo by dojít k poškození jazýčků (jejich ohnutím). Opakovaným ohnutím a následným narovnáním jazýčku dojde k jeho ulomení. Výrobce ani prodejce není zodpovědný za poškození plátků vzniklé nesprávným použitím nástroje.

- **Zabraňte vniknutí drobných předmětů do otvorů harmoniky.**

Mohlo by tak dojít k poškození harmoniky. Pokud k němu dojde, harmoniku rozeberte a vyčistěte (viz instruktážní videa na našich stránkách).

- **Čištění.**

Harmoniku pravidelně čistěte zvenku i zevnitř (viz instruktážní videa na našich stránkách - <https://www.cmias.cz/harmoniky-suzuki>). Nečistěte harmoniku žádným rozpouštědlem (ředidlem, benzínem atd.) ani žádným abrazivním čisticím. Nikdy nenamáčejte celou harmoniku do žádné tekutiny. Mohlo by tak dojít k jejímu poškození.

- **Ochrana.**

Abyste svoji harmoniku ochránili, naučte se jí vždy po hře uschovat do jejího pouzdra. Chraňte harmoniku před pádem na zem, nepokládejte na ni těžké předměty.

- **Nedržte harmoniku příliš silně.**

Mohlo by dojít k prohnutí krytu a poškození harmoniky.

- **Držte harmoniku dál od zdrojů tepla, vlhkosti nebo prašnosti.**

Nepokládejte harmoniku v blízkosti zdrojů tepla, jako jsou trouby, nebo na přímém slunečním záření. Neumisťujte ji ani v prostředí s nadměrnou vlhkostí nebo prašností. Mohlo by tak dojít k poškození harmoniky.

- **Po hře.**

Poklepejte harmonikou o dlaň, abyste z ní odstranili kondenzovanou vlhkost, poté jí otřete měkkým netřepivým hadříkem.